

AUDİTORLARIN PEŞƏ ETİKASI KOMİTƏSİ HAQQINDA

Ə S A S N A M Ə

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Əsasnamə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının (bundan sonra «Palata» adlandırılacaq) Auditorların peşə etikasını komitəsinin (bundan sonra «Komitə» adlandırılacaq) fəaliyyət qaydalarını müəyyənləşdirir.

1.2. Komitə Palata Şurasının qərarı ilə yaradılır.

1.3. Komitə öz fəaliyyətində «Auditor xidməti haqqında», «Cinayət yolu ilə əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında», «Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında» Azərbaycan Respublikasının qanunlarını, «Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında» Əsasnaməni, Beynəlxalq Mühasiblər Federasiyasının (IFAC) tələblərini, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsini, Auditorların Peşə Etikasını Məcəlləsini, beynəlxalq audit standartlarını və qüvvədə olan digər normativ hüquqi aktları, Palata Şurasının qərarlarını, Palata sədrinin əmr və sərəncamlarını və bu Əsasnaməni rəhbər tutur.

II. Komitənin məqsədi

2.1. Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktlarına, beynəlxalq audit standartlarına, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə, Auditorların Peşə Etikasını Məcəlləsinə müvafiq olaraq, sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən peşə etikasını qayda və normalarına daha dolğun riayət edilməsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə dair Palatanın rəhbərliyinə və ya Palata Şurasına təkliflər vermək.

2.2. Auditorların peşə etikasını normalarına riayət edilməsi sahəsində beynəlxalq təcrübəni öyrənmək və ölkə qanunvericiliyinə, milli-mənəvi xüsusiyyətlərə uyğun şəkildə tətbiqi üzrə işlənilmiş zəruri normativ-metodik sənədlərə dair təklif və tövsiyələr vermək.

2.3. Fəaliyyət göstərərəkən «Auditor xidməti haqqında», «Cinayət yolu ilə əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında», «Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında» Azərbaycan Respublikası qanunlarının, «Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında» Əsasnamənin, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinin, Auditorların Peşə Etikasını Məcəlləsinin, beynəlxalq audit standartlarının, peşə etikasını və əxlaq normalarına dair digər normativ hüquqi aktların tələblərinə riayət etməyən sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları barəsində müvafiq tədbirlər görülməsi üçün Palatanın rəhbərliyinə və ya Palata Şurasına təkliflər vermək.

III. Komitənin vəzifələri

3.1. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən beynəlxalq və milli audit təcrübəsinə əsaslanaraq, peşə etikasını normalarının tətbiq edilməsinin təhlilini aparmaq.

3.2. Audit sahəsində hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, habelə peşəkar etika məsələlərinin nizamlanması üzrə sənədlərin hazırlanmasında iştirak etmək.

3.3. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları, Palatanın struktur bölmələri, Audit norma və standartlarının işlənilib hazırlanması üzrə xüsusi komissiya, Keyfiyyət nəzarət komitəsi, auditor xidmətlərinin istifadəçiləri ilə birgə auditorların etik-davranış qaydaları və normalarına əməl edilməsini təmin etmək.

3.4. Etik-davranış qaydaları və normalarının işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi, beynəlxalq audit təcrübəsi nəzərə alınmaqla peşə etikasını məcəlləsinin tətbiq edilməsi üzrə təklif və tövsiyələr hazırlamaq.

3.5. Auditor xidmətləri göstərilərkən sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən peşə etikasını və əxlaq normalarına zidd hərəkətlər nəticəsində yaranmış mübahisələrə dair araşdırmaları zəruri hallarda müzakirə etmək və təkliflər vermək.

3.6. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən «Cinayət yolu ilə əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları qarşısında yaratdığı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı aparılmış monitorinqlərlə aşkar edilmiş çatışmazlıqlar barədə daxil olmuş məlumatlar üzrə araşdırma aparmaq və təkliflər vermək.

3.7. Şəffaflığın təmin olunması məqsədilə audit zamanı sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən çatışmazlıqlara yol verilməsi faktları üzrə məlumatlar daxil olduqda, müzakirələr aparmaq və müvafiq təkliflər vermək.

3.8. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları peşə etikasını nöqteyi-nəzərindən öz vəzifə borclarını lazımınca yerinə yetirmədikdə, onlar barəsində müvafiq inzibati təsir tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı təkliflər vermək.

3.9. Auditorlar Palatasının Keyfiyyət nəzarət komitəsi tərəfindən göndərilmiş hesabatların müzakirəsini keçirmək və intizam tənbehinin tətbiq edilməsi barədə qərar qəbul etmək.

3.10. Auditorların peşə etikasını məsələləri ilə əlaqədar Palataya daxil olan normativ hüquqi aktlar və başqa sənədlərin layihələri üzrə ekspertiza aparmaq və rəy vermək.

IV. Komitənin hüquqları

4.1. Auditor fəaliyyətinin həyata keçirilməsi prosesində auditorların peşə etikasına dair məsələlərin müzakirəsində iştirak etmək.

4.2. Səlahiyyətləri çərçivəsində olan məsələlərin həlli ilə əlaqədar, zəruri hallarda, mütəxəssis-ekspertlərin rəyindən müvafiq qaydada istifadə etmək.

4.3. Komitənin fəaliyyət profilinə uyğun olaraq, Palatanın müvafiq struktur bölmələri ilə birlikdə metodoloji, tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsinə dair tədbirlər planı hazırlamaq.

4.4. Auditorların peşə etikasını nöqteyi-nəzərindən öz vəzifə borclarını lazımınca yerinə yetirməməsi ilə bağlı araşdırmalar aparılan zaman Palatanın müvafiq struktur bölmələrinə sorğu vermək və zəruri informasiyaları əldə etmək.

4.5. Komitənin vəzifələrindən irəli gələn digər funksiyaları yerinə yetirmək.

V. Komitənin idarə edilməsi

5.1. Komitənin tərkibi 9 nəfərdən (Auditorlar Palatasından 1 nəfər, Mərkəzi Bank yanında Maliyyə Monitorinqi Xidmətindən 1 nəfər, İqtisadi İnkişaf Nazirliyindən 1 nəfər, Qiymətli Kağızlar Üzrə Dövlət Komitəsindən 1 nəfər, auditor təşkilatlarından 2 nəfər, sərbəst auditorlardan 2 nəfər, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasından 1 nəfər) ibarət olmaqla, Palatanın Şurası tərəfindən təsdiq edilir.

5.2. Komitənin tərkibi sədr, məsul katib və üzvlərdən ibarətdir. Üzvlərin əvəz edilməsi Palatanın Şurası tərəfindən təsdiqlənir.

5.3. Komitənin sədri və məsul katibi Şura üzvlərinin təqdimatına əsasən, Şuranın sədri tərəfindən təyin edilir və Komitənin fəaliyyətini təşkil edir.

5.4. Komitənin üzvləri öz funksiyalarını Palata Şurasının və sədrinin verdiyi tapşırıqlara, Komitənin iş planına və hazırkı Əsasnaməyə müvafiq olaraq yerinə yetirirlər.

5.5. Komitənin işində iştirak etməyən, sədrin tapşırıqlarını yerinə yetirməyən, hazırkı Əsasnaməyə və Şuranın qərarlarına riayət etməyən üzvlər Komitə sədrinin təqdimatına əsasən, Şuranın sədri tərəfindən Komitənin tərkibindən xaric edirlər.

5.6. Komitənin üzvü yazılı müraciət əsasında könüllü olaraq Komitənin tərkibindən çıxmaq hüququna malikdir.

5.7. Komitə öz fəaliyyətini Komitənin iclasında qəbul edilən və Şura tərəfindən təsdiq edilən iş planına uyğun olaraq həyata keçirir. Komitənin üzvləri iş planına, iclasların gündəliyinə dair təkliflər verir, iclasların gündəliyinə daxil edilən məsələlərlə bağlı materialların və qərar layihələrinin hazırlanmasında iştirak edirlər.

5.8. Komitənin iclasları rübdə bir dəfədən az olmayaraq keçirilir və üzvlərinin 2/3 hissəsi iştirak etdiyi hallarda baş tutmuş hesab edilir.

5.9. Komitənin qərarları iclasda iştirak edən üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir.

5.10. Komitənin qərarları Komitə sədrinin və məsul katibinin imzaladığı protokolla rəsmiləşdirilir və bir nüsxəsi Palatanın Şurasına təqdim edilir.

5.11. Komitə özünün səlahiyyətləri çərçivəsində qəbul etdiyi qərarları müvafiq qaydada təsdiq edilmək üçün Palatanın Şurasına təqdim edir.

5.12. Komitənin fəaliyyəti haqqında yazılı hesabatlar ildə bir dəfədən az olmayaraq, növbəti ilin yanvar ayının 15-dək Palatanın Şurasına təqdim edilir.

5.13. Hazırkı Əsasnaməyə dəyişikliklər və əlavələr edilməsi Komitənin təklifinə əsasən Palata Şurasının qərarı ilə həyata keçirilir.